

Interview De Limburger, Ronald Colée, 16 april 2025

Buddy Vedder en Nandi van Beurden keren terug naar Limburg voor Het geluk van Limburg: ‘Als Servé Hermans belt, zeg je als acteur altijd ja’

Na de musical *Dagboek van een Herdershond* en *Het was zondag in het zuiden*, keren Nandi van Beurden en Buddy Vedder terug voor een rol in *Het geluk van Limburg*. © Luc Lodder

Kerkrade Zij schitterde in de musical *Dagboek van een herdershond*, hij in *Het was zondag in het zuiden*. Nu keren Nandi van Beurden en Buddy Vedder terug voor de nieuwe Toneelgroep Maastricht-productie *Het geluk van Limburg*. Het duo speelt het echtpaar Albert en Thea van Zuylen.

Buddy Vedder hoefde er ondanks zijn drukke agenda geen seconde over na te denken of hij deze zomer voor vijf maanden terugkeert naar Limburg om in *Het geluk van Limburg* te spelen. „Als Servé Hermans belt, en het valt in te passen in je agenda, zeg je als acteur altijd ja.”

Buddy Vedder: „Als Servé Hermans belt, en het valt in te passen in je agenda, zeg je als acteur altijd ja.” © Luc Lodder

Want daarvoor is zijn eerste productie met Toneelgroep Maastricht hem te goed bevallen. De dertigjarige Utrechter speelde in 2023 en 2024 de Heilige Anthonius in de hoogwatermusical *Het was zondag in het zuiden*. „Onderschat niet wat voor een merk Toneelgroep Maastricht is. Het is een begrip in het hele land. Een eer om voor gevraagd te worden, net als voor het Internationaal Theater Amsterdam of Theater Oostpool. En dit wordt eenzelfde soort verhaal als *Het was zondag in het zuiden*. Een verhaal óver de mensen voor wie we het spelen.”

Geen norse jury

Vedder is aangeschoven met Nandi van Beurden, samen gaan ze het echtpaar Albert en Thea van Zuylen spelen in het verhaal over de mijnindustrie in Limburg. Ook de 34-jarige Tilburgse kijkt uit naar haar terugkeer. Zij speelde in de musical *Dagboek van een herdershond* Miete van der Schoor, de brouwersdochter op wie kapelaan Erik Odekerke verliefd wordt.

„Al meteen bij de audities merkte je dat er hier een andere sfeer heerst. Geen norse jury achter de tafel voor wie je een kunstje moet opvoeren. Maar veel gemoedelijker. We kregen nog net geen stuk vlaai erbij.”

Veel geleerd

Dat was wennen voor de Brabantse. In positieve zin. „Als in de musicalwereld de eerste repetitie om half tien gepland staat, dan begint die repetitie ook stipt om half tien: ‘vijf, zes, even, acht en knallen maar’. Hier was het: zullen we eerst een kopje koffie drinken? En dan blijkt dat je met rust in plaats van ijzeren discipline op een even mooie voorstelling kunt vertrouwen.”

Nandi van Beurden en Buddy Vedder speelden nog nooit eerder samen in een productie. Vedder: „Ik heb Nandi alleen een keer mogen aankondigen in het televisieprogramma Stars on stage.” © Luc Lodder

„Daarnaast schuwt Toneelgroep Maastricht het niet om dans bijvoorbeeld in toneel te integreren en musicalacteurs samen met toneelacteurs op het podium te zetten”, zegt Vedder „Zo heb ik bij *Het was zondag in het zuiden* heel veel geleerd van Hein van der Heijden. Een man die op toneelgebied zowat alle prijzen gewonnen heeft die er te winnen zijn. En dan zegt zo’n man na afloop dat hij ook veel van ons als musicalacteurs opgestoken heeft.”

Figuranten

Net als Van Beurden kijkt de zanger en presentator er ook nu in *Het geluk van Limburg* weer naar uit om te werken met figuranten. „Die zorgen echt voor meerwaarde, voor een ‘we doen dit samen’-gevoel, waardoor het niet aanvoelt als alleen maar hard werken. Toen Servé me vroeg voor deze voorstelling was Nandi al aan boord. En dan krijg ik ook nog de kans om met Huub Stapel samen te mogen spelen. Trotser kan ik mijn moeder niet maken. En vergeet ook niet hoe tof het is om als acteur met een regisseur als Pieter Kuijpers te mogen werken.”

Als voorbereiding op hun rollen in *Het geluk van Limburg* lezen Van Beurden en Vedder het boek van Marcia Luyten en bekeken ze de docu *Het stof daalt* van Winfried Baijens. Vedder:

„Fascinerend dat zoveel mensen al die jaren zo diep onder de grond zo’n zwaar werk hebben verricht. Werk dat ook nog eens slecht was voor hun longen. En toch bleven ze elke dag trouw gaan. Waarom in hemelsnaam? Voor de kameraadschap ondergronds? Of puur uit plichtsbesef om voor hun gezinnen te zorgen? Voor mij is die koempelmentaliteit iets ongrijpbaars, die wil ik gaan voelen.”

Verbaasd

Hij heeft zich verbaasd over wat hij inmiddels al allemaal te weten is gekomen. Dat bijvoorbeeld de lengte van alle mijngangen in Limburg bij elkaar opgeteld een afstand overbrugt van Heerlen naar Tokio en terug. „Ik denk dat bijna niemand in de Randstad dat weet.”

Voor mij is die koempelmentaliteit iets ongrijpbaars, die wil ik gaan voelen.

Buddy Vedder

Acteur in *Het geluk van Limburg*

Van Beurden knikt. Zij kreeg voor de opnames van de live-uitzending van ‘Dagboek’ een rondleiding in de mijn van Blegny. „En dan hoor je over de risico’s die dit werk met zich meebracht en het penningen-systeem dat gehanteerd werd om te checken of niemand was achtergebleven in de mijn. Niet te vatten.” Vedder: „Daarom is het zo belangrijk dat dit verhaal verteld wordt. Het heeft het leven van zoveel mensen bepaald en beïnvloed. In positieve en negatieve zin.”

Volgens beiden wordt het geen met-het-vingertje-wijs-voorstelling, maar komt de nadruk op de onderlinge verbondenheid te liggen. Van Beurden: „Want aan de saamhorigheid die er toen heerste, kan de wereld van nu nog een voorbeeld nemen. Dus ook die willen we aankaarten.”

Nandi van Beurden speelt in *Het geluk van Limburg* Thea, die streng in de leer is. © Luc Lodder

Van Beurden speelt in *Het geluk van Limburg* Thea, die streng in de leer is, lid van de anti-drankbeweging en zich tegen alles en iedereen aan bemoeit. „Niet echt een gezellige tante.” Als de mijnbouw zijn intrede doet, gaat ze werken bij de wooninspectie en controleert ze niet alleen ‘streng en rechtvaardig’ of alle tuintjes netjes aangeharkt zijn, maar ook of alles áchter de voordeur

op orde is. „De bemoeienis en het beleid van die inspectie voerden onnoemelijk ver. Mijnwerkers die waren ontslagen, werden zelfs samen met hun gezin uit hun huis gezet. Een aspect dat niet onvermeld mag blijven.”

**Aan de saamhorigheid die er ten tijde van de mijnen in Limburg heerste,
kan de wereld van nu nog een voorbeeld nemen.**

Nandi van Beurden

Actrice in Het geluk van Limburg

Vedder speelt Albert van Zuylen. Hij wordt aangesteld als onderdirecteur bij de mijn en heeft als doel om die mijn goed te laten draaien. Daardoor is hij minder goed voor de koempels. „Vroeger werd wel eens gezegd dat de staat tegen de kerk over mijnwerkers zei: wij houden ze arm, houden jullie ze dom. Zo is op een gegeven moment ‘het loon naar werken’ ingevoerd. Dat mijnwerkers pas volledig uitbetaald kregen als ze onmogelijke doelen hadden gehaald. Albert Van Zuylen is dan ook een serieuze slechterik. Een nare man. Die als een blok voor Thea valt.”

„Albert en Thea zijn er oprecht van overtuigd dat wat zij doen het beste is voor Nederland”, zegt Van Beurden. „Zij denken heel breed en denken dat hun aanpak de meest geëigende route naar dat doel is. Daarbij verliezen zij hun medemenselijkheid.” „Dat geloof ik ook”, zegt Vedder. „Want niemand wordt slecht geboren. Ik denk dat Van Zuylen echt denkt dat wat hij doet het beste is voor het land. Daarom ben ik ook zo benieuwd of het publiek na het zien van de voorstelling begrijpt waarom hij dat doet.”

Huiselijk geweld

„Dat geldt ook voor Thea, die niet alleen in- en inslecht is, maar op sommige momenten ook een bepaalde sympathie oproept”, zegt Van Beurden. „Zij houdt zich weliswaar strikt aan de regels, tot op het onmenselijke af, maar zegt er ook iets van als ze huiselijk geweld achter de voordeur constateert.”

Buddy Vedder speelt in Het geluk van Limburg Albert van Zuylen, die aangesteld wordt als onderdirecteur bij de mijn. © Luc Lodder

Toen Van Beurden het boek van Luyten las – dat de aanzet was voor deze voorstelling – was ze verbijsterd toen ze merkte hoe ver het mijnbouwbeleid ging. „Dat een hele provincie daar naar gevormd is. Dat hier ten opzichte van de rest van het land bewust minder gymnasia werden gesticht. Omdat de opvatting was: een gymnasiast wil niet de mijnen in. De overheid heeft destijds dus een hele provincie een kant opgestuurd.”

Een ander facet waar ze met haar hoofd niet bij kan, was de hiërarchie in de mijnkolonies. „Dat zat in de kleinste dingen. De gewone man kreeg een gietijzeren brievenbus en deurbel en de vooraanstaanden kregen koperen exemplaren.”

Carboon

Vedder knikt. „Ik had precies hetzelfde. Meermaals viel mijn mond open van verbazing. Dat ik dacht: ik lees dit hoofdstuk nog een keer, want ik zal het wel verkeerd hebben begrepen.”

„Eigenlijk is het shocking dat we zo weinig van de Limburgse mijngeschiedenis weten”, gaat Van Beurden verder. „En zeker in het westen van het land. Ik denk dat de meerderheid meer weet van de mijnsluitingen onder Thatcher in Engeland en de gevolgen die dat voor het Verenigd Koninkrijk heeft gehad, dan over de gevolgen van de mijnsluitingen in Limburg. En vooral als je ziet hoe die geschiedenis zich daarna in Groningen heeft herhaald. Dat ook daar een provincie is leeggetrokken voor de welvaart in de rest van het land. Want hoewel het werk in de gaswinning fysiek minder smerig en zwaar was, zitten de mensen daar nu wel met dezelfde brokken.”

Nandi van Beurden: „Als hard en hoog zingen niet bijdraagt aan het verhaal of het personage moet je het achterwege laten.” © Luc Lodder

Gelukkig kan het publiek ook nu op adem komen door de muziek van Carboon en de klanken van fanfares en harmonieën, waarvan de geschiedenis zo onlosmakelijk met het mijnverleden verbonden is. „Daar ben ik blij mee”, zegt Vedder. „Want daardoor krijg je even de tijd om de boel te vertragen en alles op je in te laten werken. Alle gevoelens die er onder de mijnwerkers leven, worden bezongen. Daardoor krijg je een nog beter inkijkje in dit stuk geschiedenis.”

Ongelofelijk jaloers

Voor Vedder en Van Beurden wordt het de eerste keer dat ze samen spelen. „Ik heb Nandi alleen een keer mogen aankondigen in het televisieprogramma *Stars on stage*, waarin ze een fantastisch duet zong met Emma Heesters. Ik ben altijd ongelofelijk jaloers als mensen zo ontzettend mooi kunnen zingen en het lijkt alsof het ze geen enkele moeite kost. Alsof ze zo wakker zijn geworden.”

„Nou, ik zal je verklappen dat dat niet zo is”, lacht Van Beurden, die op haar beurt de kwaliteiten van Vedder prijst. „Ik vind het mooie van Buddy dat hij over zoveel verschillende talenten beschikt, maar toch heel precies speelt. Zelfs als hij carte blanche krijgt, zoals bij *Het was zondag in het zuiden*. En niet van: kijk eens wat ik allemaal kan en dat in een keer op tafel gooit. Wat dat betreft zitten we wel op een lijn. Het draait in dit vak om het vertellen van een verhaal en niet om ijdelheid. Want ijdelheid wordt altijd afgestraft. Er zullen vast ook in deze voorstelling momenten komen om te schitteren – en die moet je ook pakken – maar als hard en hoog zingen niet bijdraagt aan het verhaal of het personage moet je het achterwege laten.” Vedder knikt: „Zeker als het verhaal zó echt is.”